

Følg Trygg kommunes bruk av Trygge lokalsamfunn-metoden

Trygge lokalsamfunn har åtte trinn som setter kommunens forebyggende tiltak inn i en samlet helhet. Metoden bidrar til økt samarbeid på tvers av etater og avdelinger, og det blir lettere for kommunen å følge opp kravene som stilles i folkehelseloven og plan- og bygningsloven.

Trinn 1 Etablering

Trygg kommune har lenge hatt søkelys på ulykkesforebygging, spesielt på trygge skoleveier. Dette arbeidet har gitt gode resultat. Men etter noen branner og drukningsulykker som kunne blitt fatale ser man behov for å samle det ulykkesforebyggende arbeidet og å være mer målrettet og systematisk.

Helse- og omsorgssjefen tar kontakt med Skadeforebyggende forum (Skafor) for å få råd og veiledning. De blir anbefalt å etablere en tverrsektoriell gruppe som skal lede arbeidet, hvis det ikke allerede finnes en slik gruppe i kommunen. I Trygg kommune velger de å etablere en styringsgruppe med kommunedirektøren som leder, og deltakere fra brann, helse, teknisk avdeling, skole og politi. Røde kors og Norsk folkehjelp blir også invitert. Det pekes også ut en koordinator for kommunens Trygge lokalsamfunn-arbeid.

For å tydeliggjøre sine ambisjoner og sikre administrativ og politisk forankring velger kommunen å inngå intensjonsavtale med Skafor. Kommunen forplikter seg dermed til å arbeide målrettet for å skape trygge oppvekst- og livsvilkår for sine innbyggere og Skafor forplikter seg til å være en støttespiller i prosessen. Avtalen signeres av ordfører og rådmann.

Kommunens informasjonsblad skriver om saken, og lokalavisen følger opp med en artikkel om kommunens ambisjoner. Startskuddet har gått!

Trinn 2 Kartlegging

Trygg kommune har allerede en del kunnskap om risiko for skader og ulykker i kommunen, og erfaring med faktiske hendelser. I kartleggingsfasen velger TL-gruppen likevel å gå grundig til verks og innhenter opplysninger om lokale skadetall fra fylkeskommunen, Statens vegvesen, Politiet, Folkehelseinstituttet, legevakten, brannvesenet, kommunens skoler og barnehager samt sykehjem.

Norsk Folkehjelp og Røde kors blir også kontaktet. De vet om det har vært lokale redningsoppdrag. Foreninger og allmenheten blir invitert til å melde inn risikoutsatte steder/situasjoner.

Ettersom det kommer mange fisketurister til kommunen på sommeren, tar TL-gruppen dette med i strategien. De tar også høyde for at antall eldre vil øke i årene som kommer.

Livsløpsperspektivet står sentralt. Trygge lokalsamfunn handler om alle faser av livet, for alle deler av befolkningen. I arbeidet kartlegges også relevante ressurser i arbeidet. Det lokale båtmiljøet og dykkerklubben er eksempler på organisasjoner som kan bidra i arbeidet med drukningsforebygging. Sanitetskvinnene og Lions kan bidra med å kjøre ut strøsand og eventuelt gjøre sikkerhetssjekker og dele ut røykvarslerbatterier.

«Trygghetsprofilen» fra Skafor ble et nyttig verktøy i arbeidet. Her fikk kommunen hjelp til å gå gjennom status på mange områder og kommunen kunne avdekke områder som krevde ekstra innsats.

Trinn 3 Prioritering

Kartleggingen skal munne ut i en prioritering av innsatsområder for det videre arbeidet. Innsatsområdene skal danne kjernen i TL-arbeidet i flere år. Skafor gir råd om at antallet innsatsområder bør begrenses til fem eller færre for å skape mest mulig driv for de områdene som faktisk velges ut.

Trygg kommune velger å prioritere tre innsatsområder: *fall, brann og trafikk*. Det er tre tydelige områder som berører mange av innbyggerne i kommunen. De tre innsatsområdene kan hver for seg romme mange tiltak. De danner overskrifter til bruk i informasjonsarbeidet, og kan brukes for å motivere til samarbeid og innsats.

Tiltak som er godt innarbeidet og som er allment anerkjente, slik som svømmeopplæringen og utdeling av reflekser og brodder, vil Trygg kommune selvfølgelig også videreføre.

Trinn 4 Forankring

De overordnede føringene for TL-arbeidet skal forankres i planverk og virksomheter. Medlemmene i TL-gruppen synes det er nyttig å høre om hvordan dette er gjort i andre kommuner og benytter seg av Trygge lokalsamfunn-nettverket for å ta kontakt med andre kommuner.

Kommunen beslutter å forankre prioriteringene i den årlige revisjonen av kommuneplanens handlingsdel. TL-gruppen har samtidig en egen oversikt over alle aktuelle TL-tiltak. Det er en praktisk tiltaksliste som gjør det ekleere å holde oversikt og følge opp de ulike tiltakene.

Trinn 5 Organisering

Gjennom kontakter i Trygge lokalsamfunn-nettverket får Trygg kommune tilgang til ulike modeller. Noen kommuner har flere parallelle grupper som arbeider med ulike temaer og en koordinator som sikrer samarbeid og helhetstenking mellom gruppene.

Trygg kommune er ikke veldig stor så her velger de å beholde organiseringen som ble etablert med en tverrsektoriell styringsgruppe som overordnet ansvarlig. Til daglig er det koordinatoren som følger opp aktuelle saker.

I Trygg kommune finnes det også andre råd og utvalg som kan være nyttige å ha med i arbeidet. Det besluttet derfor at TL-koordinatoren skal delta på møter i Seniorrådet, trafiksikkerhetsrådet, Frivillighetsentralen og i skolens Foreldreutvalg for å trekke dem inn i arbeidet.

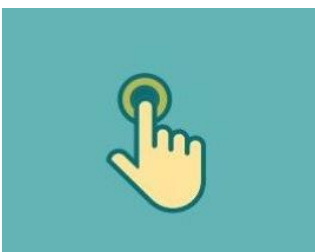

Trinn 6 Medvirkning

Samarbeid på tvers av sektorer er grunnleggende i TL-modellen. Å trekke inn aktører med ulike ståsted, frivillige og private, gir energi til arbeidet og det gjør at flere blir involvert. Det styrker oppslutningen om arbeidet og gir kommunen økt rekkevidde.

Arbeidsgruppen i Trygg kommune har derfor idémøte om aktører det kan være aktuelt å ta kontakt med. Forslagene er mange. Elever kan gå på trygghetsvandring i nærområdet. Idrettslagene kan bli utfordret til å bruke sykkelhjelm på vei til treningen. Hvilken arbeidsplass er best på å bruke refleks? Mange idrettslag og frivillige organisasjoner får støtte fra kommunen. Disse blir informert om Trygge lokalsamfunn-arbeidet og invitert til å tenke sikkerhet i sine aktiviteter og tiltak.

I Trygg kommune har man et aktivt båt miljø. Det årlige arrangementet *Klar for sjøen* har tradisjonelt satt søkelys på sikkerhet og trygghet til sjøs. Nå ser man muligheter for å lage et bredere arrangement og lage en sikkerhetsdag for alle aldre. Frivillige organisasjoner og næringsliv blir invitert til å delta med aktiviteter. Lokalavisen er på plass og det blir artikler med fakta om ulykkesstatistikk og forebyggende tiltak.

Trinn 7 Iverksetting og arbeid over tid

TL-metoden medfører at rapporteringsformer og effektmåling av ulike tiltak skal etableres. Samarbeidspartnere skal holdes informert og motivert, og det skal tydeliggjøres at de ulike tiltakene er en del av en større helhet.

I Trygg kommune vet man av erfaring at det ofte er lettere å mobilisere interesse og innsats når man starter med noe nytt, men at det kan være en utfordring å få samarbeidet til å fungere over tid. Derfor avtales det jevnlig møter og at Trygge lokalsamfunn-arbeidet skal omtales i kommunens nyhetsblad minst to ganger hvert år.

Kommunen har tatt i bruk Skafors årshjul og informasjonsmateriell, og legger ut tips og råd om årstidsrelaterte saker på kommunens nettsider og informasjonsblad som en påminnelse om trygghetsarbeidet.

Trinn 8 Rapportering

I samsvar med TL-modellen er Trygg kommune opptatt av at den årlige gjennomgangen av arbeidet skal bidra til læring, utvikling og forbedring. Trygge lokalsamfunn-koordinatoren får i oppgave å samle inn erfaringer fra de involverte virksomhetene og fra styringsgruppen.

Formålet er å fange opp åpenbare forbedringsmuligheter og vurdere om man har en hensiktsmessig organisering av arbeidet og om tilgjengelige ressurser blir brukt riktig.

Den årlige rapporten som skal sendes inn til Skafor og gir en status for det lokale arbeidet, blir også brukt internt, og den blir oversendt kommunestyret.

Trygg kommune synes det er nyttig og inspirerende å delta på nettverksmøter for å høre mer om hva som gjøres i andre kommuner. På disse møtene kan de også presentere egne tiltak og få nyttige tilbakemeldinger, som kan bidra til å utvikle arbeidet videre.